

บทบาทนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Roles of Volunteer Students for Special Investigation

Task Force, Khon Kaen University

สมควร ผ่านบุตร
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมของอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรประกอบด้วยนักศึกษาที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร จำนวน 157 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 115 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในการจัดการข้อมูลในเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ แล้วสรุปผลรายงานแบบพรรณนาความ

ผลการศึกษาพบว่า

1) ด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ อาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความปลอดภัยในที่พักอาศัย ซึ่งมีความปลอดภัยทางกายภาพสูง แต่ยังไม่มีการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาสาสมัครมีจิตสำนึกสาธารณะในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตนเองและให้ความรู้แก่เพื่อนนักศึกษาในการป้องกันตนเองจากเหตุการณ์ร้าย

2) บทบาทและการมีส่วนร่วมอาสาสมัครมีส่วนร่วมการตัดสินใจและวางแผนโดยชักชวนเพื่อนนักศึกษาเข้าเป็นสมาชิก เข้าร่วมการประชุม รวมกลุ่ม ปรึกษาหารือตัดสินใจวางแผนเพื่อการป้องกันภัยและรักษาความปลอดภัย เข้าร่วมฝึกอบรม ร่วมรณรงค์ประสานงานและร่วมกับบุคลากรในการปฏิบัติงาน สิ่งที่อาสาสมัครมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ

ร่วมสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงาน อาสาสมัครเป็นผู้ได้ประโยชน์โดยตรงในการมีความรู้สึกรู้สึกว่ามีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมาก

คำสำคัญ : บทบาท, นักศึกษาอาสาสมัคร, สืบสวนพิเศษ

Abstract

This objectives of this research aims to: 1) Study about knowledge and umderstanding relating to roles of volunteer students for special investigation task force,and 2) study participations of volunteer students in special investigation task force in Khon Kaen University. This is a qualitative research. The population included 157 volunteer students. The 115 samples were drawn by simle random sampling technique(Yamne,1973). Research instrument was a set of multiple choices questionnaire with the openended questions. The obtained data was analyzed for percentage. The results were summarized and reported in descriptive manner.

The findings were as follows:

1) Knowledge ans understanding relating to roles of volunteer students for special investigation task force , it was found that the volunteer students had knowledge, understanding and awareness of safety in their living componds which had a high physical safty. However, there was no readiness in valuable stuff protection measure. The volunteers showed an awareness in public mind in helping other when there was an incident. The volunteers had knowledge and understanding in self-defence and transfered their knowledge to their friends.

2) Roles in participation, the volunteer students participated in planning ans making decision, persuade their friends to be member of the volunteer special task force. The volunteersr attended group meetings for consulting and making decision for prevention and safety planning. They participated in training, campaigning coordinating with personnel in work performance. The task that the volunteer participated at the lowest levels were: financial support and obtaining equipments for task force. However,The volunteer students felt that they received direct benefits from having

knowledge and understanding about safety precaution. The felt more safe in their lives and properties.

Key word : Roles, Volunteer Students, Special Investigation

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความสลับซับซ้อนของการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น ตลอดจนความรุนแรงและผลกระทบของอาชญากรรมจะมีมากกว่าในอดีต จึงเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม (ปราศรัย จิตตสนธิ, 2544) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม อันเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของตำรวจ แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนและชุมชน (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2543) โดยมีการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และสร้างจิตสำนึกในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกันให้ประชาชนเห็นว่า อาชญากรรมเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม ดังนั้นสังคมจึงต้องมีส่วนในการรับผิดชอบปัญหานี้ (โสภา ขปิลมันน์, 2537)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญกับตำรวจบ้านหรือตำรวจชุมชน ที่มาจากอาสาสมัครประชาชนที่สนใจในการช่วยเหลือราชการ โดยคนกลุ่มนี้จะเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ช่วยเสริมสร้างงานตำรวจได้เป็นอย่างดี หากตำรวจจะต้องปฏิบัติงานโดยลำพังย่อมจะทำให้ประสบความสำเร็จได้ยาก โดยเฉพาะในเรื่องปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่ทุกคนในสังคมจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการหรือแนวทางแก้ไขให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมความร่วมมือสนับสนุนระหว่างตำรวจกับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ทฤษฎี และกระบวนการปฏิบัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2545) สำนักงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรและนักศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับวิธีการปฏิบัติงานโดยอาศัยงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นหลัก และแสวงหาความร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับบุคลากร นักศึกษาในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาต่างๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย (วิรัช ศิริรัตนกุล, 2540)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของนักศึกษาที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มามีส่วนช่วยในการการป้องกันปราบปรามและลดปัญหาอาชญากรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมของอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร นักศึกษาที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 157 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 115 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยมีระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95% และสัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้เท่ากับ 5%

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาเอกสาร โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง 2. พัฒนาเครื่องมือเชิงปริมาณและรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การคำนวณค่าร้อยละแล้วนำมาสรุปผล ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำโดยการสรุปวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ในปัจจุบันนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในกลุ่มอายุ ระหว่าง 21-22 ปี และศึกษาในชั้นปีที่ 3 ของคณะวิชาในกลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ซึ่งมีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 3.01-3.50 โดยนักศึกษามีรายรับเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 6,001-7,000 บาท และพักอาศัยอยู่ในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย (กลุ่มเดิม)

สำหรับเหตุผลที่ทำให้เข้าร่วมโครงการคือ เกิดจากความสมัครใจของตัวนักศึกษาเอง โดยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุร้ายหรืออาชญากรรมในมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ เคยทราบข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย โดยมีทัศนคติว่าอุบัติเหตุจราจรเป็นเหตุที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในการสรุปผลความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมของนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเด็นการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมในบ้านพัก สรุปผลได้ดังนี้ เมื่อท่านเข้าออกที่พักทุกครั้ง ท่านได้สังเกตอย่างรอบคอบว่าสิ่งของภายนอกที่พัก และภายในที่พักมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่ ในเวลากลางคืนท่านได้เปิดไฟฟ้าที่มีอยู่ภายในที่พัก เพื่อให้แสงสว่างสำหรับป้องกันขโมย คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่ ก่อนเข้านอนทุกครั้ง ท่านจะปิดประตูหน้าต่างทุกบานเพื่อป้องกันขโมย คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่ เมื่อมีคนแปลกหน้ามาที่พักและขอใช้ห้องน้ำในที่พัก ท่านจะเปิดให้เข้าไปโดยไม่สอบถามก่อน คำตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ใช่ เมื่อมีคนแอบอ้างว่าเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ มาช่วยเหลือหรือให้บริการ เช่น ช่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ ท่านจะรับการช่วยเหลือหรือบริการทันที คำตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ใช่ เมื่อท่านมักสอบถามประวัติเพื่อนของเพื่อนท่านที่มาที่พักเสมอ คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่ ท่านได้จัดทำสมุดบันทึกข้อมูลตำหนิรูปพรรณสิ่งของทรัพย์สินมีค่าไว้ตรวจสอบ คำตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ใช่ เมื่อพบบุคคลอื่น ถูกคนร้ายทำร้าย หรือประสบอุบัติเหตุ ท่านจะให้ความช่วยเหลือทันที คำตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ใช่ ในบริเวณรั้วและภายในที่พัก ท่านได้จัดให้มีสัญญาณกันขโมยหรือกล้องวงจรปิดหรือวิธีการอื่นใดเพื่อป้องกันขโมย คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่ ที่ที่พักของท่านมีการติดตั้งเหล็กดัดที่ประตูหน้าต่างเพื่อป้องกันขโมย คำตอบมากที่สุดคือ ใช่ คำตอบที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช่เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในการสรุปผลความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมของนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเด็นการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมของหอพัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สำนักงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ และส่งเสริมให้นักศึกษาชายเข้าร่วมเป็นสมาชิก อาสาสมัครนักศึกษาสืบสวนพิเศษให้มากขึ้น

1.2 สำนักงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรศึกษาปรับปรุงรูปแบบการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาอาสาสมัคร ได้ทราบและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้มากขึ้น ควรมีการเพิ่มรูปแบบต่างๆ เช่น อาสาสมัครสายตรวจ-ตั้งด่าน อาสาสมัครสายสืบ-สายลับ อาสาสมัครแนวร่วมป้องกันภัยตาม ความสมัครใจและทักษะของนักศึกษา

1.3 สำนักงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรมีการจัดการความรู้ และถอดบทเรียนผลการปฏิบัติที่ดีของโครงการและทำการบันทึก จัดเก็บ และถ่ายทอดให้กับนักศึกษาอาสาสมัครเพื่อความยั่งยืนในการดำเนินโครงการ

1.4 สำนักงานรักษาความปลอดภัยและการจราจร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานให้แก่ นักศึกษาอาสาสมัครตามสมควร เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อสะท้อนแสง กระบองไฟ และติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดและไฟฟ้า แสงสว่างเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาปัจจัยเชิงสาเหตุในการเข้าร่วมเป็น นักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อหาแนวทางพัฒนาและ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโครงการในอนาคต

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมของโครงการนักศึกษาอาสาสมัครสืบสวนพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- ปราศรัย จิตตสนธิ. (2544). *ผลที่ประชาชนได้รับจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการป้องกันตนเองด้วยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : กรณีศึกษาอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2543). *สหวิทยาการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิรัช ศิริรัตนกุล. (2540). *การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2545). *แผนแม่บทสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2545-2549*. กรุงเทพมหานคร : อัดสำเนา.
- โสภา ขปิลมนัน. (2537). *อาชญากรรม ปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.